

Dosarul nr. 2ra-1750/2019

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: D. Tricolici)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, N. Simciuc, Iu. Cotruță)

DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Tatiana Zaharova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea Agrară de Stat din Moldova împotriva Tatiane Zaharova cu privire la evacuarea din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 07 august 2017, Universitatea Agrară de Stat din Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Zaharova cu privire la evacuarea din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că gestionează 10 cămine destinate cazării studenților și colaboratorilor săi. Conform actului de inventariere aprobat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare coordonat de Primăria mun. Chișinău, căminul nr. 22/1 A din str. Mircești 22/1, mun. Chișinău are statut de cămin studențesc.

A mai indicat că lui Nicolai Zaharov, care a fost angajat ca lăcătuș mașinist la Universitatea Agrară de Stat din Moldova, i-a fost acordat pentru a locui împreună cu soția Tatiana Zaharov, camerele XXXXX.

Reclamanta a menționat că la 01 iulie 2011, Nicolai Zaharov a fost concediat din funcția deținută, prin urmare, soția Tatiana Zaharov nu are temei legal pentru a locui în continuare în încăperile date, aceasta nefiind angajată a Universității Agrare de Stat din Moldova, or, ultima refuză să părăsească căminul.

De asemenea, a relatat că pârâta a acumulat datorii pentru serviciile comunale și chirie pe perioada ianuarie 2010 - aprilie 2017 în sumă de 38 116,25 lei, fapt confirmat prin descifrarea datoriilor locatarului.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 26 mai 2017 reclamanta a expediat în adresa pârâtei scrisoarea nr. 25-567, prin care a solicitat achitarea datoriei acumulate pentru serviciile locativ-comunale, însă somația a fost ignorată.

Reclamanta și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 25 alin. (1), 37 alin. (2), (3), art. 44 alin. (2) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, art. 572, 575, 886, 910 din Codul civil, capitolul V al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 191 din 19 februarie 2002 și a solicitat încasarea datoriei, evacuarea Tatiane Zaharov cu familia și bunurile ce îi aparțin din spațiul locativ, și anume camerele XXXXX, fără acordarea unei alte încăperi de locuit și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, urmare a achitării datoriei acumulate pentru serviciile comunale și chirie, reclamanta și-a concretizat pretențiile acțiunii și a solicitat evacuarea Tatiane Zaharov cu familia și bunurile ce îi aparțin din spațiul locativ, camerele XXXXX, fără acordarea unei alte încăperi de locuit.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea înaintată de Universitatea Agrară de Stat din Moldova împotriva Tatiane Zaharova cu privire la evacuarea din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 21 decembrie 2018, Universitatea Agrară de Stat din Moldova a contesta-o cu apel și a solicitat casarea acesteia.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Universitatea Agrară de Stat din Moldova; a fost casată integral hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea Universității Agrare de Stat din Moldova; a fost evacuată Tatiana Zaharova și bunurile acesteia din spațiul locativ, camerele XXXXX, fără acordarea altui spațiu locativ; a fost încasat de la Tatiana Zaharova în beneficiul Universității Agrare de Stat din Moldova cheltuielile de judecată suportate în prima instanță în mărime de 1 144 de lei și taxa de stat pentru depunerea apelului în sumă de 75 de lei.

Pentru a decide astfel instanța de apel, prin prisma art. 22, 25, 59 din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, a considerat neîntemeiată hotărârea primei instanțe.

Totodată, Colegiul a reținut că unicul temei în care Tatiana Zaharova locuia în cămin a fost ordinul de repartiție nr. 269 din 01 iunie 2005, prin care soțului său, Nicolai Zaharov, angajat al Universității Agrare de Stat din Moldova, i-a fost acordat dreptul de a dispune de spațiu locativ în cămin cu soția sa, care nu a fost angajată a instituției, sau studentă a acestei instituții.

Or, Nicolae Zaharov a decedat în anul 2011, iar Tatiana Zaharova a continuat să locuiască fără a întreprinde careva măsuri privind încheierea/ reîncheierea contractului de locațiune.

Din aceste considerente, instanța de apel a considerat întemeiat apelul și a decis a casa hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 23 iulie 2019, Tatiana Zaharova a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a dat o apreciere eronată materialului probator, precum și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, iar în consecință a emis o decizie neîntemeiată.

Recurenta a specificat că prevederile Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 nu pot fi aplicate la caz, deoarece soțul său, Nicolae Zaharov, a decedat în anul 2011, iar legea nu are efect retroactiv, cauzei urmând să fie aplicate prevederile Codului cu privire la locuințe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 mai 2019, copia deciziei motivate fiind expediată participanților la proces prin scrisoarea din 10 iunie 2019 (f.d. 114), dar date ce ar demonstra recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la 23 iulie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Tatiana Zaharova a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează să fie admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul este în drept să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În concordanță cu art. 373 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care

motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Din materialele cauzei rezultă că Universitatea Agrară de Stat din Moldova înaintând acțiune în judecată împotriva Tatiane Zaharov a solicitat evacuarea acesteia cu familia și bunurile ce îi aparțin din spațiul locativ, camerele XXXXX, fără acordarea unei alte încăperi de locuit.

Judecând prezenta cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii depuse de Universitatea Agrară de Stat din Moldova împotriva Tatiane Zaharova cu privire la evacuarea din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat cu apel de Universitatea Agrară de Stat din Moldova, instanța de apel a casat integral hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea Universității Agrare de Stat din Moldova; a evacuat-o pe Tatiana Zaharova și bunurile acesteia din spațiul locativ, camerele XXXXX, fără acordarea altui spațiu locativ; a încasat de la Tatiana Zaharova în beneficiul Universității Agrare de Stat din Moldova cheltuielile de judecată suportate în prima instanță în mărime de 1144 de lei și taxa de stat pentru depunerea apelului în sumă de 75 de lei.

În susținerea soluției date, instanța de apel a reținut că concluziile primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a materialului probator.

Colegiul analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecătii, precum și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, Colegiul reține că prin ordinul de repartiție nr. 269 eliberat la 01 iunie 2005, în conformitate cu hotărârea Rectoratului și Comitetului sindical studentesc al universității, lui Nicolai Zaharov, colaborator în cadrul Universității Agrare de Stat din Moldova, împreună cu soția sa, Tatiana Zaharova, i-a fost acordat dreptul de a dispune de spațiu locativ în căminul din str. Mircești 22/1, mun. Chișinău.

Conform materialor cauzei, lui Nicolai Zaharov și familiei sale li s-a acordat pentru a locui camerele nr. XXXXX.

Totodată, conform actului de inventariere a bunurilor imobile amplasate în mun. Chișinău, proprietate a statului, aflate în administrarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, gestionate de Universitatea Agrară de Stat din Moldova, la situația din 01 august 2010, căminul studentesc situat în mun. Chișinău, str. Mircești 22/1 era gestionat de reclamant.

Astfel, Colegiul consideră întemeiată concluzia primei instanțe, prin care a indicat că în perioada 21 martie 1988 - iunie 2011, între Universitatea Agrară de Stat din Moldova și Nicolai Zaharov, soțul pârâtei, au existat raporturi contractuale, ultimul activând în funcție de lăcătuș mașinist la cazangerie, fapt confirmat prin adeverința nr. 142 din 22 iunie 2017.

Așadar, este cert că temeiul instalării lui Nicolai Zaharov împreună cu familia sa în camerele nr. XXXXX, a constituit ordinul de repartitie, emis în conformitate cu prevederile art. 10 din Codul cu privire la locuințe al RSS Moldovenești nr. 2718 din 03 iunie 1983, care statuează că încăperile de locuit în casele fondului obștesc și de stat de locuințe, precum și în casele cooperativelor de construire a locuințelor se pun la dispoziția cetățenilor pentru folosință fără termen, precum și în corespundere cu prevederile art. 50 din aceeași lege, care prevede că „...ordinul de repartitie, este unicul temei pentru instalare în încăperea de locuit repartizată”.

La caz, raporturile de muncă între Universitatea Agrară de Stat din Moldova și Nicolai Zaharov, au încetat pe motivul decesului, fapt recunoscut și de reprezentantul reclamantului, mai mult, faptul dat se confirmă și prin trimiterea-extras nr. 11213 din 28 septembrie 2017, eliberată de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul de Medicină Urgentă”, din care rezultă că Nicolai Zaharov a fost internat în instituția medicală în staționar în perioada 23 iunie 2011 – 07 iulie 2011, motivul externării fiind decesul.

Astfel fiind, prima instanța corect a considerat neîntemeiat argumentele reclamantei precum că dreptul pârâtei de a locui în cămin ar constitui contractul de locațiune pe care refuză să-l încheie, deoarece Tatiana Zaharova ca membru al familiei a fost înscrisă în ordin de repartitie, iar la momentul eliberării ordinului de repartitie la 01 iunie 2005, raportul juridic dintre părți era reglementat de legea în vigoare la acel moment, și anume Codul cu privire la locuințe al RSS Moldovenești nr. 2718 din 03 iunie.

În speță, Colegiul notează că conform art. 6 alin. (1) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Prin urmare, dreptul pentru instalare în încăperea de locuit repartizată, de care beneficiază și pârâta/ recurentă a fost generat de ordinul de repartitie.

Totodată, Colegiul constată că, în speță, nu sunt aplicabile prevederile pct. 48 din Regulamentul cu privire la modul de evidență a persoanelor care necesită acordarea spațiului locativ în cămine și modul de folosire și administrare a căminelor, care prevede că sunt evacuați din cămin, în termen de 30 de zile, fără acordarea altei încăperi de locuit locatarilor care: a) au încetat activitatea de muncă; b) au fost exmatriculați din instituțiile de învățământ; c) au fost încorporați în serviciul militar; d) au ocupat fără temei legal încăperi de locuit în cămin sau au încălcat Regulamentul intern al căminului, în cazul în care raporturile de muncă dintre Universitatea Agrară de Stat din Moldova și Nicolai Zaharov, au încetat din motive ce nu depind de voința părților, adică pe motivul decesului.

Totuși o prevedere specială în coraport cu norma generală indicată supra, este pct. 50 lit. e) din regulament, care statuează că din cămine nu pot fi evacuați fără a

li se acorda o altă încăpere de locuit, cu excepția cazurilor când acestea au obținut alte încăperi locuibile, membrii familiei lucrătorului decedat, căruia i s-a acordat încăperile locuibile în cămin.

În contextul celor enunțate, prima instanța corect a concluzionat în sensul netemeinicii argumentelor Universității Agrare de Stat din Moldova referitor la evacuarea Tatiane Zaharova cu familia și bunurile ce îi aparțin din spațiul locativ din XXXXX fără acordarea unei alte încăperi de locuit, deoarece prevederile art. 25 alin. (1), art. 44 alin. (2) din Legea cu privire la locuințe nu au incidență asupra speței.

De altfel, la acest capitol, Colegiul consideră neîntemeiată argumentarea instanței de apel, precum și aplicarea la caz a prevederilor din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015.

Reieșind din cele relatate, prima instanță corect a concretizat că deoarece Nicolai Zaharov (decedat) a fost angajat al Universității Agrare de Stat din Moldova, în temeiul pct. 50 lit. e) din Regulamentul cu privire la modul de evidență a persoanelor care necesită acordarea spațiului locativ în cămine și modul de folosire și administrare a căminelor, Tatiana Zaharova nu poate fi evacuată din cămin fără acordarea unei alte încăpere de locuit, ori, aceasta este membrul familiei lucrătorului decedat, căruia i s-a acordat spre folosință încăperile locuibile în cămin.

În speță, Colegiul reține ca fiind întemeiate argumentele recurente privind temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe, argumente care nu pot fi combătute.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia primei instanțe este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită.

În conexiunea celor enunțate, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite în acest sens, pe când prima instanță corect a concluzionat asupra netemeinicii acțiunii înaintate de Universitatea Agrară de Stat din Moldova.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Zaharova, urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. f) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Tatiana Zaharova.

Se casează integral decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea Agrară de Stat din Moldova împotriva Tatiane Zaharova cu privire la evacuarea din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Maria Ghervas

Galina Stratulat